

Az Erdővédelmi Szakosztály tanulmányútja Szlovéniában

Kora tavasszal még egy lyukas tolát (Szlovénia fizetőszkeze) sem adtam volna, hogy még ez évben bebarangolhatom Szlovénia legszebb tájait. Azután jött a váratlan felkérés, hogy tartsak a szakosztály tagjaival és tudósítsak a tanulmányútról. Dr. Lengyel László elnök és Kató Sándor titkár invitálásának nem tudtam ellentmondani. Terjedelmi okok miatt történelmi visszatekintésre nem vállalkozhatom, de annyit meg kell jegyezni, hogy a szlovének a VI. században települtek e tájra. Egészen a IX. századig fejedelem nélkül voltak. 1456-ig Cillei birtok, majd 1918-ig Habsburg fennhatóság alá tartozik.

Dr. Lengyel László és Kató Sándor (jobbról) a fő szervezők

Első szakmai állomásunk a muraszombati égergazdálkodás megtekintése volt. Aki már járt e környéken, könnyen felidézheti emlékezetében a tisztást, ahol az erdészház körül évszázados tölgyek emlékeztetnek a múlt erdeire. Kissé arrébb a mocsaras területen a 75 éves égerállományon látszott, hogy „mit tud a terület”. Egyébként az éger vágásérettségi kora 60 év. Ilyen korra eléri a 30 méteres magasságot, a 18-20 m³ folyónövedéket, majd a vég-használatra maradt 3-400 db törzs összterfoga 350 köbmétert ad. Igazi csemege volt a szakosztály tagjainak látni a törzset teljesen beszövő pókhálós moly szövedékét.

Knaisz Ágnes, a Kiskunsági Erdészeti Rt. titkárnője mint idegenvezető profi módon szervezte az utazást. Ptuj városában rövid pihenő és városnézés, mialatt megtudhattuk, hogy a IV. századig római birodalom. Orfeusz emlékmű, bormúzeum, Madonna kép, hangszergyűjtemény. Ezeket keresse meg, aki erre jár.

Az égeresben

A Bistrica folyó romantikus völgyében haladtunk szálláshelyünk, Skofja Loka felé.

Reggel a Triglavi Nemzeti Park területén találkoztunk a bledi Erdészeti Egyesület elnökével, Andre Klinar úrral és Ignacij Pisljar úrral, az Idrijai Erdészeti Egyesület elnökével. Az olasz határtól egy kőhajításnyira a planicai sísánccal szemben, ahol az eddigi leghosszabb ugrást mérték hivatalosan, 219 méterre repült a versenyző. Itt tudtuk meg, hogy egy erdőmérnök havi 1300 DM-t, egy munkás 1000 DM-t, míg egy kerületvezető 900 DM körül keres havonta. Reprivatizáció történt. Az erdőkárak jó ré-

A pókhálós moly szövedéke

Tanulmányúti idill

szét a környezet vasgyáaira vezethetik vissza. Az emissziós kár miatt 30 százalékot üzemtervtől eltérően kénytelenek kitermelni. De van másodlagos károsítóként szél-, szél- és hőkárosítás is, ami ilyen magasságban és terepviszonyok között cseppet sem meglepő.

Az Isonzó völgye felé vezető út 52 hajtókanyarral keseríti az autóbusszvezetők életét. A mi városához szokott pilótánk is feladja a huszadik után, miközben elvesztette a jármű hátsó, könnyebben bontható részeit. A táj félelmetesen hátborzongató. Kísérőink egy mondával indítanak, mely aranyról, drágakőről, tündérkertről szól,

Knaisz Ágnes vendéglátóinkkal

melyet egy kőszáli kecske őriz, de a kapzsi herceg megsebesíti. A véreseppekből piros virág lesz, a herceg halálra zúzza magát.

Azután a század második évtizedében a monda iszonyattá változik. Százazrek halnak, sebesülnek a fékevesztett emberi butaság, a hatalomvágy orgiájában. Nagyapáinktól hallhattuk az isonzó történeteket. Nem foghatta fel azt egy unoka sem, még ha a legcsapongóbb fantáziával volt is megáldva. Épeszű utazó a történetek és a múzeumlátogatás hallatán-látván a táj csodálatos szépségeiben sem tud igazán gyönyörködni. Katonai temetők majd minden kanyarban. Fejünk felett sárkányrepülő kutyák, mint afféle döggeszelyűk keringenek. Hemingway e tájon szerzett élményei alapján írta a „Búcsú a fegyverektől” c. regényét. (Ha még élne, bizonyára összetépné írását, tudomást szerezve a tágabb térségben ma történetekről.)

A Skocjana jama cseppkőbarlang, az UNESCO világörökség része, valami egészen különleges élményt nyújtott. Tér- és viszonyosok jobb ha be sem mennek.

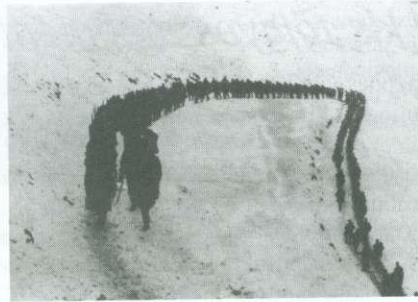
Útvonalegyeztetés

A félelmetes cseppkőbarlang után egy másféle barlangot látogattunk. A Predjamski grad (barlang előtti várat jelent) egy függőleges sziklafal mögötti barlangba van építve. Ötszáz évet utazhatunk vissza percek alatt a történelembe. A büszke Erasmus lovag élt e várban, miután tetteivel magára haragította III. Friderik császárt. A

A Száva forrása

A mai „várúr”

1918 táján

Orosz hadifoglyok építette kápolna

lovag az osztrák császár és a magyar király közötti harcokban az utóbbit támogatta. Amikor a császár lefejeztette barátját, Erasmus vitába keveredett a császár rokonával, és megölte azt. A barlangi várba menekült. A lovag császári kereskedő karavánokat fosztogatott 1484-ben. Egy áruló szolga

Az emberiség szégyene
(Ezek a katonák több évig éltek még szörnyű sebeikkel)

mutatta meg a császáriaknak a barlang titkos hátsó bejáratát, s miközben a lovag ott tartózkodott, hová a király is gyalog jár, megölték. Sírján hatalmas hársfa áll. A Száva forrása egészen rendkívüli. A sziklafalból kibukkanó víz vízesés formájában zuhan alá.

A bledi tó partján tarisznyából elköltött ebéd után hazafelé vettük az irányt. Meggyőződésem, hogy a hasonló tanulmányutakat szervezők helyesen járnak, ha a programok, a kulturális látóvalók nemcsak kifejezetten a szakmai művelődés ügyét szolgálják. Knaisz Ágnes ezt az utat választotta, s mint Szlovénia kiváló ismerője nem okozott csalódást.

Pápai Gábor

A résztvevők csoportja 1611 méteren

Egy kis tölgyes megmentése

Vannak erdőrengetegek, őserdők az Amazonas vidékén, Szibériában és még néhány helyen a világban. Ezeket a „földünk tüdejének” is nevezett erdőóceánokat, de minden fát közismerten sok káros környezeti hatás veszélyeztet egyre fokozottabban.

Ezért azt hiszem, jelentős lehet egy kicsi oázis megmentése fővárosunk vonzáskörében. Az érdi tölgyes I ha nagyságú természetvédelmi terület, *Czabai Balázs* erdőmérnök védi és gondozza.

1998-ban Központi Környezetvédelmi Alap felhívására sikeresen pályázott ennek a kis reliktumnak a megmentéséért. Néhány éve jelentkezett a veszély, a csúcshárpadás és fakín tömegesen telepedett meg a fákon. Felmérés, szakmai megbeszélések és a referenciáink megvizsgálása után kaptunk megbízást *Czabai úrtól* a beavatkozásra. A feladatunk a fák egyedi koronaalakítása, a sárgafagyöngy-mentesítés és a szárazág-levágások. Ismert erőszakos élősködő ez a *Loranthus europaeus* szép latin nevű karácsonyi dísz és madársemege.

Leggyakrabban a tölgyek koronacsúcs- és felső ágait lepi el és elszaporodva a csúcshárpadást és a fa pusztulását okozza.

1998. november végén lombhullás után kezdtük meg a munkát *Rigó Gábor* az alpin technikában gyakorlott kiváló szakembertársammal. A tölgyes tulajdonosa, kezelője *Czabai Balázs* és *Bezzegh Péter* e rövid írás lejegyzője operatív irányításával minden fának külön egyedi kezelést adunk.

Abban a biztos hitben végezzük munkánkat, hogy végveszélyben lévő tölgyeket mentünk meg. Az eredmény 2-3 év múlva mérhető lesz, szeretnék erről is beszámolni.

A fagyöngy, Vergilius Aeneas-nak aranyága, a halállal szembeni védelem, a fenyőággal, a magyallal karácsonyi és szilveszteri dísz, madársemege, a lép anyaga és a tölgy halála, csupa ellentmondás.

Tölgy az élet fája, a legértékesebb kemény őshonos fánk, a termékenység jelképe, levele erdészjelvényünk dísz.

Bezzegh Péter

A Magyar Mezőgazdasági Múzeum vetítőtermében sajtótájékoztatóval egybekötött bemutatón ismertettük „AZ ERDŐ ÉS AZ EMBER” oktatófilm második részét. A film négyszer 15 perces önálló egységből áll. Az első az erdőnevelésről, a második az erdő használatáról, a harmadik az erdő közjóléti szerepéről, a negyedik rész pedig az erdő és a természetvédelem összefüggéseiről szól.

A jelenlévő mintegy hatvan érdeklődő között szép számmal voltak pedagógusok. Meghívót kapott egy tucat kisdíák is, akik pissenés nélkül nézték végig az összességében egyórás alkotást.

A pedagógusok egyértelműen hasznos segédanyagként értékelték a filmet, mert mint mondták, az erdőgazdálkodás témaköre nem szerepel az alaptantervben, s egyébként is hiányos ismereteik vannak a szakmáról.

Most már csak az erdészeken múlik, hogy a filmet eljuttatják-e az iskoláknak.

Megrendelhető a videokazetta a Pilisi Parkerdőgazdaság Rt.-nél (cím: *Kertész József*, 06-26-389-133), vagy előjegyezhető az Országos Erdészeti Egyesületnél (06-1-202-6293).

Emlékmű

Az 1849. október 6. gyászos események 150. évfordulójának estéjén szentelték fel a Nyíri erdészháznál *Szulyovszky László* erdész emlékművét. A bensőséges eseményen megjelentek a kollégák, barátok és tisztelők. Az irodalmi műsorban fellépett *Bubik István* színművész és beszédet mondott *Kontrát Károly* politikai államtitkár.

